

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะโดยมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

จากผลการสำรวจการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่าผู้มีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 และเพศชายจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 มีอายุอยู่ระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 โดยมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาทมากที่สุด จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 สำหรับมีระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 มีระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนใหญ่มีสถานภาพในชุมชน เป็นลูกบ้าน จำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 96.8 และส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน โดยไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใด ๆ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5

5.1.2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนแต่ละด้าน

แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนแต่ละด้าน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 4 ด้านดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด โดยเรื่องที่มีการมีส่วนร่วม 3 อันดับ ได้แก่ เรื่องท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณา โครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.48$, $S.D = 0.60$) ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนหรือ คัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ

พอเพียงของชุมชน ($\bar{X} = 4.41$, S.D = 0.63) และท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และนำเสนอปัญหาในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.40$,S.D = 0.63) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด โดยเรื่องที่มีการมีส่วนร่วม 3 อันดับ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.64) ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแผนงานการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.63) และท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.27$,S.D = 0.68) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการมีส่วนร่วม 3 อันดับ ได้แก่ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นจากการเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.17$, S.D = 0.72) ท่านมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้มีการพบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.74) และท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วม กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.72) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการมีส่วนร่วม 3 อันดับ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเพื่อเตรียมการประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.84$, S.D = 0.81) ท่านมีส่วนร่วมในการประมวลผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.71$, S.D = 0.80) และท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มงานต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.61$, S.D = 0.79) ตามลำดับ

5.1.3 การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ

ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แต่ละประเภท จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนแต่ละประเภทไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามสถานภาพในชุมชน

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แต่ละประเภท จำแนกตามสถานภาพชุมชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกัน แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพในชุมชน แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามอายุ

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน มีเพียงด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เท่านั้นที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ LSD ดังผลต่อไปนี้

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนที่มี อายุ ต่ำกว่า 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อายุ 20-40 ปี มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อายุ 41-60 ปี มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับการศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ LSD ดังผลต่อไปนี้

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่างที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05

ปริญญาตรี มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปริญญาตรี มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามอาชีพ

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ LSD ดังผลต่อไปนี้

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อาชีพ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกร รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามรายได้

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ LSD ดังผลต่อไปนี้

เปรียบเทียบระดับมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายได้ 15,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายได้ 15,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายได้ 15,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชน

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่ต่างกัน แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ LSD ดังผลต่อไปนี้

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5-10 ปี แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำแนกตามระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน

ผลเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

ผลเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุก ๆ ด้าน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลชุมแสง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รวบรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการอภิปราย ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะความเชื่อหรือบทบาททางสังคมไทยที่ถูกปลูกฝังไว้แต่อดีตว่าเพศชายจะต้องมีบทบาทเป็นผู้นำ เช่น เป็นผู้นำครอบครัว ส่วนเพศหญิง ต้องทำงานบ้าน และการวัดผลประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ เป็นบทบาทของผู้นำในกลุ่มกิจกรรมนั้น ๆ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภชัย ตรีเทศ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อการวางแผนพัฒนา เทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี" ที่พบว่า เพศต่างกัน การมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เท่ากันที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงระดับอายุได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชน ดังนั้นประชาชนในทุกช่วงอายุจึงมีสิทธิและบทบาทที่เสมอภาคกัน โดยคนที่มีอายุในช่วงวัยรุ่นหรือวัยกลางคนก็จะมีแนวคิดและการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนามากกว่าวัยสูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรณเจต สอพิมาย (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมา พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนมากออกไปทำงานนอกพื้นที่เช่นเป็นลูกจ้างบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ต้องทำงานแข่งกับเวลา จึงมีบทบาทน้อยในชุมชน ทำให้การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ พบว่าประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยรวมรายด้านแตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ตำบลชุมแสง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าประชาชนที่ต่างอาชีพกัน ย่อมมีมุมมองและประสบการณ์ ที่เกิดจากความเคยชินในการประกอบอาชีพของตน จึงอาจทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องความคิดเห็น ในการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลบางตา อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี" ที่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ตำบลชุมแสง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้มีรายได้ต่อเดือนที่สูงกว่าหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่ามักจะมีเวลาในการทำงานเพื่อสาธารณะประโยชน์ มากกว่าผู้มีรายได้ต่ำหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำอันเนื่องมาจากมักจะเป็นห่วงเรื่องปากท้องหรือเรื่อง รายจ่ายอื่น ๆ จำเป็นต้องหารายรับให้เพียงพอต่อรายจ่ายจึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในทุกด้านน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย สาวิตรี ทองยิ้ม (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาตำบลหนองประดู่ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี" พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันไปตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่านั้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่มีมาแต่เดิมของชุมชนและประชาชนแม้จะเข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนในระยะเวลาที่ต่างกัน แต่ก็ล้วนมีความเสียสละให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ประภาพร เปาริบุตร (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางชะแยง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนปัจจัยทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน แต่จากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยพบว่า โดยประชาชนมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า ๑๐ ปี ขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป เป็นที่เคารพของคนในชุมชนตามธรรมเนียมการให้ความเคารพตามลำดับอาวุโส จึงมีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมาเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ส่วนใหญ่ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านเวลาที่มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในด้านใดก็มักจะมีการนัดประชุมกลุ่มทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมเท่า ๆ กัน จึงทำให้ในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมาการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านจึงไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยจริยญา จันทรทรง (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนการเข้าร่วมกิจกรรมต่อการพัฒนาหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัด อุบลราชธานี หาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหาร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าอาจเป็นไปได้ที่ประชาชนที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารชุมชนหรือบริหารกลุ่มต่าง ๆ ล้วนมีบทบาทเป็น ผู้นำในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ ต้องมีภาวะผู้นำที่ประชาชนให้ความเชื่อถือ เสียสละ เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนที่มีสถานภาพเป็นลูกบ้าน ดังนั้นปัจจัยด้านสถานภาพในชุมชนจึงเป็นที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัย รัฐพงศ์ บุญญานวัตร (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนเป็นผู้นำและแบบอย่างแก่ประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีการเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลชุมแสง ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นไปได้ว่าประชาชนที่มีการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใด ๆ ซึ่งกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ นั้นก็ ไม่ได้จำกัดว่าต้องเข้าได้เพียงแค่คนละ 1 กลุ่มเท่านั้น การเข้าร่วมกลุ่มเปิดกว้างให้คนในชุมชนเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างภายใน ดังนั้นปัจจัยด้านการเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนจึงเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นุสรรา พันธรักษ์ (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเฉง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนที่มีการเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนไม่แตกต่างกันในแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 รัฐ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรให้ความสำคัญกับปราชญ์ ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ที่ประชาชนในชุมชนให้ความนับถือ ผู้เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการให้ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป และรวมถึงเยาวชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมให้สำนึกถึงบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกรักชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืน

5.3.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการการประเมินการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ ชุมชน หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อย่างเป็นทางการที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้การทำงานด้านการพัฒนา ชุมชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องลักษณะเดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบ ผลการวิจัยที่เกิดขึ้น และเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผนกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม

3) ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ความเข้มแข็งของกลุ่มที่ส่งผลต่อ ชุมชน และการพึ่งตนเองของกลุ่มดังกล่าวมีมากน้อยอย่างไร หรือการวัดผลการดำเนินกิจกรรมของ กลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร